

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 100/08-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia L., so sídlom T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva „na prístup procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu ustanoveniam“ Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia postupom a rozhodnutím Obvodného lesného úradu v Poprade sp. zn. 2007/938/20 z 5. apríla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2007 faxom a 14. júna 2007 poštou doručená sťažnosť občianskeho združenia L., so sídlom T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného

porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy a práva „na prístup procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu ustanoveniam“ Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Obvodného lesného úradu v Poprade (ďalej len „obvodný úrad“) sp. zn. 2007/938/20 z 5. apríla 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«Dňa 5. 4. 2007 Obvodný lesný úrad v Poprade vydal pod sp. zn. 2007/938/20 rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 4. 2007, ktorým uložil Štátnym lesom TANAPu Tatranská Lomnica vykonať ochranné opatrenia podľa § 28 ods. 1 písm. i) Zákona o lesoch, ktoré znížia riziko premnoženia podkôrneho hmyzu v roku 2007 na lesných pozemkoch v správe Štátnych lesov TANAPu ochranného obvodu Podbanské, Lesný celok Podbanské, v porastoch s HL a IV. stupňom ochrany (...).

Súčasťou rozhodnutia je aj upozornenie, že pri vykonávaní ochranných opatrení je potrebné dodržať osobitné predpisy, predovšetkým Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ako aj ostatné ustanovenia Zákona o lesoch, ktoré ostávajú po tomto uložení ochranných opatrení nedotknuté.

Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor ochrany prírody a krajiny vydal dňa 21. 9. 2006 pod sp. zn. 1/2006/00740-079/KM-R rozhodnutie, ktorým zastavil konanie vo veci žiadosti Štátnych lesov Tatranského národného parku (ďalej ŠL TANAP) o povolenie výnimky podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona na zasiahnutie do lesného porastu a poškodzovanie vegetačného a pôdneho krytu pre čas územia postihnutého vetrovou kalamitou z 19. 11. 2004 (...).

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žiadateľ teda ŠL TANAP požiadal o generálnu výnimku na území TANAPu - LHC Vysoké Tatry dotknutou kalamitou 19. 11. 2004 žiadosťou zo dňa 30. 11. 2004. V odôvodnení rozhodnutia KÚŽP uviedol postup v konaní o tejto žiadosti. Okrem iného je z neho zrejmé, že sťažovateľ je občianskym

združením, ktoré písomne požiadalo v súlade s ustanovením § 82 ods. 6 Zákona č. 543/2002 Z. z., aby bol upovedomovaný o správnych konaniach vedených KÚŽP a v súlade s ustanovením § 82 ods. 3 Zákona č. 543/2002 Z. z. oznámil účasť v konaní. (...)

Proti tomuto rozhodnutiu podal ŠL TANAP odvolanie. Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len MŽP SR) rozhodnutím sp. zn. 11336/2006-3.1/KD zo dňa 18. 5. 2007 rozhodlo tak, že napadnuté rozhodnutie KÚŽP potvrdilo a odvolanie odvolateľa zamietlo. (...)

Vzhľadom na to, že odvolateľ vo svojom liste zo dňa 15. 6. 2006 jednoznačne potvrdil, že žiada o udelenie výnimky zo zákona o ochrane prírody, z čoho vyplynulo, že nežiada o žiadny súhlas podľa zákona o ochrane prírody, aj odvolací orgán posúdil rozhodnutie I. stupňového orgánu ako vecne správne.

Podľa rozhodnutia Ministerstva životného prostredia SR zo dňa 30. 4. 2007 č. 4822/2007-2.1 tento orgán zastavil konanie vo veci žiadosti ŠL TANAP o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených v zmysle § 35 ods. 1 Zákona č. 543/2002 Z. z., za účelom realizovania zakázaných činností voči chráneným druhom živočíchov. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že dňa 9. 3. 2007 bola na Krajský úrad životného prostredia v Prešove doručená žiadosť žiadateľa A/2007/0026 zo dňa 9. 3. 2007, v ktorej žiadal o určenie podrobnejších podmienok vykonania činnosti spracovania kalamitného dreva v JPRL so štvrtým stupňom ochrany v NPR Tichá dolina a v NPR Kôprová dolina. Vzhľadom na to, že KÚŽP v Prešove posúdil podanie ako žiadosť o začatie správneho konania, na ktoré je príslušné MŽP SR a OÚ ŽP, postúpil konanie na MŽP SR na ďalšie konanie. Svoju žiadosť, bez konkrétnej špecifikácie, o čo konkrétne žiadateľ žiada a na základe ktorých ustanovení zákona, odôvodňoval žiadateľ - ŠL TANAP výsledkami štúdie posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na priaznivý stav predmetu ochrany NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina. Citované rozhodnutie uvádza, že účasť v tomto konaní oznámil okrem iného aj sťažovateľ. Ďalej sa v napadnutom rozhodnutí uvádza, že vzhľadom na to, že doručené podanie neobsahovalo všetky potrebné náležitosti, bol žiadateľ listom ministerstva zo dňa 21. 3. 2007 vyzvaný na jeho doplnenie o údaje potrebné na posúdenie predmetného podania. Žiadateľ doplnil svoje podanie listom zo dňa 26. 3. 2007 a uviedol, že nepodal žiadosť na začatie správneho konania vo veci podľa povolenia výnimky v zmysle § 35 ods. 1 zákona, ani o vydanie súhlasu v zmysle § 14 ods. 2 písm. a) v znení § 12 písm. g)

zákona. V citovanom rozhodnutí je ďalej uvedené: „Nakoľko podanie žiadateľa bolo podľa jeho obsahu v súlade so Správnym poriadkom posúdené ako žiadosť na povolenie výnimky podľa § 35 zákona a vydanie súhlasu v zmysle § 14 ods. 2 písm. a) v znení § 12 písm. g) zákona, o ktorej je ministerstvo kompetentné rozhodnúť (v prípade § 14 ods. 2 písm. a) v znení § 12 písm. g) na základe vyhradenej pôsobnosti) a vykonalo príslušné úkony, správne konanie možno považovať za začaté v zmysle § 18 ods. 2 Správneho poriadku a je potrebné ho ukončiť“. (...)

Podľa ustanovenia § 81 ods. 1 Zákona č. 543/2002 Z. z. - na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, 112) ak tento zákon neustanovuje inak. (...)

Podľa ustanovenia § 82 ods. 1 Zákona č. 543/2002 Z. z. (...)

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia - účastníkom konania o vydanie súhlasu alebo povolenie výnimky je v prípadoch uvedených v odseku 2 len žiadateľ, ak tento zákon neustanovuje inak. Účastníkom konania podľa tohto zákona je aj občianske združenie, 114) ktorého cieľom podľa stanov alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1) a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa odseku 7. (...)

Podľa ods. 6 citovaného ustanovenia - občianske združenie podľa odseku 3 môže písomne požiadať orgán ochrany prírody, aby ho písomne upovedomil o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom. Žiadosť musí obsahovať najmä názov občianskeho združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene občianskeho združenia a určenie konania, o ktorého začatí chce byť občianske združenie upovedomené; prílohou k žiadosti musia byť zaregistrované stanovky občianskeho združenia a ich zmeny.

Podľa ods. 7 citovaného ustanovenia orgán ochrany prírody, ktorému žiadosť podľa odseku 6 bola doručená, je povinný písomne upovedomiť občianske združenie o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom, a to najneskôr do siedmich dní odo dňa začatia konania alebo odo dňa doručenia žiadosti, ak sa konanie už začalo.

Podľa ods. 8 citovaného ustanovenia - ustanovenia odseku 3 druhej vety a odsekov 6 a 7 sa nevzťahujú na konanie podľa § 44 ods. 2, konania uvedené v § 81 ods. 2 (...).

Podľa ustanovenia § 250 ods. 1 O. s. p. - účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia - žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Vydaním rozhodnutia Obvodného lesného úradu v Poprade sp. zn. 2007/938/20 zo dňa 5. 4. 2007, týmto rozhodnutím a postupom, ktorým mu predchádzal, bolo porušené právo sťažovateľa

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR,

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na priaznivé životné prostredie podľa článku 44 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na prístup procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu ustanoveniam Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovaní a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Ako vyplýva z predložených listinných dôkazov, sťažovateľ je združením, ktoré v súlade s ustanovením § 82 ods. 3, ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. písomne požiadalo orgán ochrany prírody, aby bol písomne upovedomený o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny. Tomuto postupu sťažovateľa zodpovedá povinnosť orgánu ochrany a prírody písomne upovedomiť občianske združenie o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, chránené zákonom č. 543/2002 Z. z. Rovnako je bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že sťažovateľ vo veci týkajúcej sa spracovania kalamity drevnej hmoty v NPR

Tichá dolina a v NPR Kôprová dolina oznámil svoju účasť v konaniach v súlade s ustanovením § 82 ods. 7.

Pre posúdenie otázky, či došlo k porušeniu práv sťažovateľa je však podstatná skutočnosť, že sťažovateľ je združením, ktoré postupovalo v súlade s ustanovením § 82 ods. 6, teda je subjektom (združením), ktoré má právo byť upovedomované o začatých správnych konaniach týkajúcich u záujmov ochrany prírody a krajiny chránených zákonom č. 543/2002 Z. z., má právo sa rozhodnúť o tom, či je účastníkom takýchto konaní a ak sa tak rozhodne, má právo využívať všetky procesné oprávnenia účastníka správneho konania vrátane podania žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu súdom.

Podľa názoru sťažovateľa teda niet sporu o tom, že na postavenie sťažovateľa vo vzťahu k správnym orgánom, ktoré písomne požiadal o upovedomenie o začatých správnych konaniach a na tieto správne konania sa vzťahuje ustanovenie článku 46 ods. 1 Ústavy SR. (...)

Na základe predložených listinných dôkazov a predovšetkým z naposledy citovaného stanoviska je možné uzavrieť, že činnosť - spracovanie kalamity drevnej hmoty v NPR Tichá dolina a v NPR Kôprová dolina na území so štvrtým stupňom ochrany, je činnosťou, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny podľa Zákona č. 543/2002 Z. z. a to predovšetkým z toho hľadiska, že ide o činnosť, ktorá si vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny podľa § 12 písm. g) v spojení s § 14 ods. 2 písm. a) Zákona č. 543/2002 Z. z. a udelení výnimky podľa ustanovenia § 40 ods. 3 písm. g) zákona.

Sťažovateľ mal teda právo byť účastníkom takýchto konaní. (...)

Ustanovenie § 103 zákona č. 543/2002 Z. z. umožňuje orgánu štátnej správy vo všeobecnosti rozhodnúť v konaní o veci, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny najskôr po tom, ako mu bolo doručené rozhodnutie orgánu ochrany prírody krajiny o vydaní alebo nevydaní súhlasu alebo povolení alebo nepovolení výnimky zo zákazu alebo vyjadrenie, ak sa podľa tohto zákona vyžadujú.

Je nepochybné, že ani rozhodnutie o udelení súhlasu orgánu ochrany prírody a krajiny podľa ustanovenia § 12 písm. g) v spojení s ustanovením § 14 ods. 2 písm. a), ani rozhodnutie o povolení alebo nepovolení výnimky podľa ustanovenia § 40 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. nebolo vydané. Z listinných dôkazov predložených k tejto sťažnosti

vyplýva, že ŠL TANAPu ani žiadosť o takéto rozhodnutie nepodali a aj v prípade, ak ich nejasné podanie bolo kvalifikované ako takéto žiadosť, na výzvu orgánu ochrany prírody a krajiny nereagovali, teda konanie bolo zastavené.

Ustanovenie § 103 ods. 6 však stanovuje podmienku vydania rozhodnutia o povolení alebo nepovolení výnimky, vydaní alebo nevydaní súhlasu. Neumožňuje však rozhodnúť na základe rozhodnutí o zastavení konania, keďže takéto rozhodnutie nespĺňa podmienku rozhodnutia o vydaní alebo nevydaní súhlasu alebo udelení alebo neudelení výnimky.

Tým, že Obvodný lesný úrad v Poprade takéto rozhodnutie vydal, odňal tým sťažovateľovi právo zúčastniť sa konania, o udelení súhlasu podľa § 12 písm. g) v spojení s ustanovením § 14 ods. 2 písm. a) a o udelení výnimky podľa ustanovenia § 40 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.

Sťažovateľ týmto právom - právom byť účastníkom vyššie uvedených konania zároveň realizuje v súlade s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. svoje právo na priaznivé životné prostredie.

Vydaním napadnutého rozhodnutia zároveň Obvodný lesný úrad v Poprade porušil právo sťažovateľa na prístup procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho ustanoveniam Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovaní a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Vydaním rozhodnutia pred tým, než boli právoplatne skončené konania o záujmoch ochrany prírody a krajiny odňal sťažovateľovi právo procesnými prostriedkami, ktoré mu zákon č. 543/2002 Z. z. a Správny poriadok v takýchto konaniach priznávajú, vrátať práva podávať opravné prostriedky a žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. (...)

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Právo sťažovateľa

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR,

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na priaznivé životné prostredie podľa článku 44 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na prístup procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a neustranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu ustanoveniam Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovaní a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia

vydaním rozhodnutia Obvodným lesným úradom v Poprade sp. zn. 2007/938/20 zo dňa 3. 4. 2007, týmto rozhodnutím a postupom, ktorým mu predchádzal, bolo porušené.

Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Obvodného lesného úradu v Poprade sp. zn. 2007/938/20 zo dňa 5. 4. 2007 a vracia mu vec na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd SR zakazuje Obvodnému lesnému úradu v Poprade pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyžiadaného spisu obvodného úradu sp. zn. 2007/20, ako aj z vyjadrenia prednostu obvodného úradu sp. zn. 20072229/20 z 30. júla 2007 ústavný súd zistil, že sťažovateľ namietal rozhodnutie obvodného úradu sp. zn. 2007/938/20 z 5. apríla 2007, ktoré bolo vydané v súlade s ustanovením § 56 ods. 1 písm. c) v spojení s § 60 ods. 1 písm. j) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) a v súlade s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Sťažovateľ sa domnieval, že uvedeným rozhodnutím boli dotknuté jeho označené práva, ktorých porušenie namieta, čo v podstate odôvodnil takto: *„Tým, že Obvodný lesný úrad v Poprade takéto rozhodnutie vydal, odňal tým sťažovateľovi právo zúčastniť sa konania, o udelení súhlasu podľa § 12 písm. g) v spojení s ustanovením § 14 ods. 2 písm. a) a o udelení výnimky podľa ustanovenia § 470 ods. 3 Zákona č. 543/2002 Z. z.“*. Sťažovateľ sa zároveň odvolával na rozhodnutie odboru ochrany prírody a krajiny Krajského úradu životného prostredia v Prešove (ďalej len „KÚŽP“) sp. zn. 1/2006/00740-079/KM-R z 21. septembra 2006, z ktorého podľa jeho vyjadrenia vyplýva, že *„sťažovateľ je občianskym združením, ktoré písomne požiadalo v súlade s ustanovením § 82 ods. 6 Zákona č. 543/2002 Z. z., aby bol upovedomovaný o správnych konaniach vedených*

KÚŽP a v súlade s ustanovením § 82 ods. 3 Zákona č. 543/2002 Z. z. oznámil účasť v konaní.“

Podľa § 28 ods. 1 písm. i) zákona o lesoch obhospodarovateľ lesa je povinný vykonávať preventívne opatrenia s cieľom predchádzať poškodeniu lesa a vykonávať ochranné a obranné opatrenia pred škodami spôsobovanými škodlivými činiteľmi, najmä plniť ďalšie opatrenia pri ochrane lesa uložené orgánom štátnej správy lesného hospodárstva (...). Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia ak sa mimo lesa alebo na sklade dreva vyskytne biotický škodlivý činiteľ ohrozujúci les, môže orgán štátnej správy lesného hospodárstva uložiť vykonanie opatrení proti jeho rozšíreniu právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ktoré užívajú dotknuté pozemky alebo skladujú drevo.

Podľa § 56 ods. 1 písm. c) zákona o lesoch štátnu správu na úseku lesného hospodárstva vykonáva obvodný lesný úrad.

Podľa § 60 ods. 1 písm. j) zákona o lesoch obvodný lesný úrad je prvostupňovým orgánom v konaniach o uložení opatrení na ochranu lesa [§ 28 ods. 1 písm. i) a ods. 4].

Podľa § 67 ods. 1 zákona o lesoch na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 67 ods. 4 zákona o lesoch ak združenie s právnou subjektivitou nie je účastníkom správneho konania, je zúčastnenou osobou, ak predmet jeho činnosti súvisí s využívaním a ochranou lesného majetku a ak písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do 7 dní od upovedomenia o začatí konaní podľa odseku 5.

Podľa § 67 ods. 5 zákona o lesoch združenie podľa odseku 4 môže písomne požiadať orgán štátnej správy lesného hospodárstva, aby ho upovedomil o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté jeho záujmy. Žiadosť musí obsahovať najmä názov združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať

v mene občianskeho združenia a určenie konania, o ktorého začatí chce byť združenie upovedomené, vrátane uvedenia záujmov, ktoré by mohli byť týmto konaním dotknuté.

Podľa § 67 ods. 6 zákona o lesoch orgán štátnej správy lesného hospodárstva, ktorému žiadosť podľa odseku 5 bola doručená, je povinný upovedomiť združenie podľa odseku 4 o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté jeho záujmy, a to najneskôr do siedmich dní odo dňa začatia konania alebo odo dňa doručenia žiadosti, ak sa konanie už začalo.

Podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Podľa § 14 ods. 2 správneho poriadku účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 4 správneho poriadku poučenie o odvolaní (rozklade) obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať (podať rozklad), v akej lehote, na ktorý orgán a kde možno odvolanie podať. Poučenie obsahuje aj údaj, či rozhodnutie možno preskúmať súdom.

Podľa § 53 správneho poriadku proti rozhodnutiu správneho orgánu má účastník konania právo podať odvolanie, pokiaľ zákon neustanovuje inak alebo pokiaľ sa účastník konania odvolania písomne alebo ústne do zápisnice nevzdal.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Z citovaných ustanovení zákona o lesoch je zrejmé, že ak by sťažovateľ nebol účastníkom konania podľa tohto zákona, bol by zúčastnenou osobou, ale len pri splnení podmienok uvedených v § 67 ods. 4, 5 a 6 citovaného zákona, teda ak by predmet jeho činnosti súvisel s využívaním a ochranou lesného majetku a požiadal by orgán štátnej správy lesného hospodárstva, aby ho upovedomil o začatých konaniach, v ktorých by mohli byť dotknuté jeho záujmy. V takomto prípade by ho tento orgán musel upovedomiť o začatých konaniach a sťažovateľ by musel v lehote ustanovenej zákonom oznámiť orgánu štátnej správy lesného hospodárstva svoju účasť v konkrétnom konaní. Ústavný súd však zistil, že sťažovateľ danú možnosť nevyužil, čo vyplýva aj z vyjadrenia prednostu obvodného úradu sp. zn. 20072229/20 z 30. júla 2007 doručeného ústavnému súdu 3. augusta 2007, pretože žiadosť sťažovateľa, aby bol upovedomený o začatých správnych

konaniach podľa zákona o lesoch, bola obvodnému úradu doručená 16. júla 2007, pričom konanie, výsledkom ktorého bolo namietané rozhodnutie obvodného úradu sp. zn. 2007/938/20 z 5. apríla 2007, bolo právoplatne skončené 10. apríla 2007. Teda sťažovateľ právo priznané mu zákonom o lesoch nevyužil včas. Zároveň ústavný súd nezistil, aby sa sťažovateľ domáhal účastníctva v konaní podľa zákona o lesoch, ktorý v § 67 ods. 1 poukazuje na použitie všeobecného predpisu o správnom konaní (správneho poriadku), ak tento zákon neustanovuje inak. Správny poriadok totiž v ustanovení § 14 ods. 1 počíta ako s účastníkom konania aj s fyzickou osobou alebo právnickou osobou, ktorej práva alebo právom chránené záujmy mohli byť konkrétnym rozhodnutím priamo dotknuté alebo ktorá tvrdí, že takýmto rozhodnutím by mohla byť priamo dotknutá na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. V druhom z uvedených prípadov by sa však svojho účastníctva musela domáhať a toto právne postavenie by sa jej muselo priznať a za účastníka konania by ju bolo potrebné považovať až do času, kým by sa nepreukázal opak, a to rozhodnutím správneho orgánu (obdobne napr. II. ÚS 22/02, III. ÚS 359/05).

Vychádzajúc z uvedeného sa ústavný súd pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva „*na prístup procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu ustanoveniam*“ dohovoru, riadil princípom subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutie obvodného úradu mohol účastník konania v súlade s § 67 ods. 1 zákona o lesoch v spojení s § 53 správneho poriadku napadnúť odvolaním. Zároveň podľa poučenia, ktoré je súčasťou namietaného rozhodnutia, bolo možné podať návrh na jeho preskúmanie súdom. Takýmto spôsobom by došlo k aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pojednávajúcich

o správnom súdnictve (§ 244 a nasl.). Sťažovateľ však včas nevyužil možnosť, aby bol upovedomený o prebiehajúcom správnom konaní a ani sa nedomáhal postavenia účastníka v tomto konaní. Zo zrejmých dôvodov teda namietané rozhodnutie nenapadol odvolaním a následne sa ani nedomáhal ochrany svojich práv žalobou proti rozhodnutiu správneho orgánu. Ústavný súd zastáva názor, že toto zistenie nemení nič na skutočnosti, že predtým, ako sťažovateľ uplatnil ochranu svojich práv na ústavnom súde, mal možnosť hájiť tieto práva pred iným orgánom a napokon pred všeobecným súdom. Keďže v danom prípade pred právomocou ústavného súdu ešte stále existoval iný (všeobecný) súd, ktorý bol v prvom rade povolaný poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 310/07).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy rozhodnutím obvodného úradu sp. zn. 2007/938/20 z 5. apríla 2007.

Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Účelom tohto základného práva je garancia priaznivého životného prostredia pre každú fyzickú osobu, ktorá, keďže ide o jej subjektívne právo verejnoprávnej povahy, má voči štátu nárok sa ho domáhať. Toto základné právo je úzko späté s výsledkami vedecko – technického rozvoja, ich dopadu na životné prostredie, ako aj s požiadavkami človeka na dôstojný život. Logickým výkladom, hlavne použitím jednej zo smerníc logického výkladu, podľa ktorej právne normy sú určené ľuďom, a to treba mať na pamäti (*omne ius hominum causa constitutum*), možno jednoznačne dospieť k záveru, že subjektom základného práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy je každá fyzická osoba a zo zrejmých dôvodov sa ho nemôže domáhať právnická osoba, keďže stav a úroveň životného prostredia jednoznačne determinuje kvalitu ľudského života, teda kvalitu života človeka. Vzhľadom na to, že sťažovateľ je občianskym združením, teda právnickou osobou, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2008